

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5CdoR/9/2025
Identifikačné číslo spisu:	1423201053
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1423201053.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: T. S., narodená XX. XX. XXXX, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, dieťa matky: M. E., rodená Z., narodená XX. XX. XXXX, C., K. XXXX/X, zastúpená splnomocnencom: Mgr. Ivana Polívková, advokátka, Bratislava, Kláštorská 9, a otca: Q. S., narodený XX. XX. XXXX, C., K. K. XXXX/XA, zastúpený splnomocnencom: Mgr. Alica Mendlová, advokátka, Bratislava, Riečna 2, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o zákaze vycestovať a vystaňovať sa matke s maloletým dieťaťom a o nahradenie súhlasu otca s vystaňovaním maloletej a so zmenou obvyklého pobytu maloletého dieťaťa, vedenom na Mestskom súde Bratislava II sp. zn. B4-17P/54/2023, o dovolaní matky maloletej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 5. februára 2025 sp. zn. 13CoP/14/2024, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trnave z 5. februára 2025 sp. zn. 13CoP/14/2024 v časti dovolaním napadnutého výroku I., na základe ktorého zamietol návrh matky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti a vo výroku o náhrade trov konania a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava II rozhodol rozsudkom č. k. B4-17P/54/2023 - 188 zo dňa 03. októbra 2023 tak, že návrh otca na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti s určením vyživovacej povinnosti matke vo výške 200 eur mesačne, na udelenie zákazu vycestovania a vystaňovania sa matke s maloletou do zahraničia zamietol (výrok I.). Zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č. k. 13P/238/2016-215 zo dňa 19. 09. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/54/2020-289 zo dňa 01. 12. 2020 v časti určenia výživného otcovi tak, že otec je počnúc od 01. 02. 2023 povinný prispievať na výživu maloletej sumou 250 eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci k rukám matky vopred. Zročné výživné za obdobie od 01. 02. 2023 do 30. 09. 2023 v sume 1.200 eur uložil otcovi zaplatiť k rukám matky do troch dní od doručenia rozsudku (výrok II.). Návrh matky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti, na určenie vyživovacej povinnosti otcovi v sume 610 eur mesačne s tým, že styk otca s maloletou bude neupravený a na udelenie súhlasu namiesto otca so zmenou obvyklého pobytu maloletej zamietol (výrok III.). O trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá

nárok na ich náhradu (výrok IV.).

1.1. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil aplikáciou § 24 ods. 3, 5, § 25 ods. 1, 2, § 26, § 35, § 62 ods. 1 až 7, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoR“), § 2 ods. 1 a 2, § 38 ods. 1, § 111 písm. d), § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), vecne tým, že došlo k zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu rozsudku vo vzťahu k vyživovacej povinnosti otca, ktorým súd rozviedol manželov a upravil ich rodičovské práva a povinnosti voči maloletej na čas po rozvode manželstva. V ostatnej časti považoval návrhy rodičov za bezdôvodné.

1.2. Z vykonaného dokazovania zistil, že rodičia maloletej boli rozvedení rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č. k. 13P/238/2016-215 zo dňa 19. 09. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/54/2020-289 zo dňa 01. 12. 2020 (ďalej len „Rozsudok“), kedy súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa maloletá na čas po rozvode zverila do striedavej osobnej starostlivosti rodičov so striedaním v týždňových intervaloch vždy v piatok o 17:00 hod., s osobitnou úpravou stretávania sa rodičov s maloletou počas sviatkov a prázdnin a so záväzkom otca prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 100 eur mesačne. Otec svoj návrh na zmenu zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti odôvodil tým, že matka na jar 2023 (od 21.03. v trvaní 5 týždňov) bez jeho súhlasu vycestovala s maloletou na Bali s úmyslom sa tam dlhodobo zdržiavať z dôvodu podnikateľského zámeru jej partnera, čím znemožnila realizáciu striedavej osobnej starostlivosti v zmysle rozsudku. Maloletá navštevovala Súkromnú základnú školu Česká 10 v Bratislave, z ktorej ju matka bez súhlasu otca odhlásila. Otec nesúhlasil s tým, aby maloletá študovala na Bali. Matka namietala, že otcovi svoj zámer oznámila už na jeseň 2022 s tým, že mu navrhla náhradné termíny osobnej starostlivosti. Styku maloletej s otcom nijak nebránila, naopak, pravidelne ho informovala, posielala mu fotografie, s maloletou bol denne telefonicky v kontakte. V predmetnom čase požiadala základnú školu o uvoľnenie maloletej od 20. 03. 2023 do 28. 04. 2023. Svoj návrh na zmenu zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti odôvodnila tým, že maloletá je na ňu a jej brata Z. citovo naviazaná. Pre maloletú je striedavá starostlivosť náročná a nevyhovujúca. Poukázala na násilné správanie otca a nadmerné užívanie alkoholu, pričom maloletá bola svedkom takéhoto správania, na základe čoho sa necíti v jeho spoločnosti komfortne a v bezpečí. Matka v roku 2022 podala dokonca na otca trestné oznámenie z dôvodu napadnutia v prítomnosti maloletej. Na Bali jej životný partner rozbieha podnikateľské aktivity, preto sa ako rodina rozhodli určitý čas tráviť tam. Pobyt maloletej na Bali je pre ňu prospešný aj vzhľadom na jej prieduškovú astmu a zároveň pre jej zdokonaľovanie sa v anglickom jazyku a pre spoznávanie nových kultúr. Vzhľadom k tomu, že na Bali sa matka nemienila presťahovať trvale, maloletá navštevovala základnú školu tak na Bali i na súčasnej škole na Slovensku. Matka má na Bali zabezpečené vhodné bývanie pre maloletú. Otec označil tvrdenia matky za klamlivé a zavádzajúce. S maloletou má vytvorený pozitívny vzťah. Maloletá má na Slovensku vytvorené trvalé väzby a jej vyst'ahovanie na Bali nie je v jej najlepšom záujme. Matka nerešpektovala štandardné liečebné postupy u maloletej. Poukázal na voľný priebeh výučby na Bali, nízku úroveň zdravotníctva s ohľadom na zdravotný stav maloletej a zhoršený prospech v škole na Slovensku po jej návrate z Bali. Zo správania matky podľa otca vyplýva jej trvalý zámer vyst'ahovať sa na Bali spolu s maloletou, čo matka kontinuálne popierala. Kolízny opatrovník mal za to, že nie je v záujme maloletej, aby na obdobie jedného až dvoch rokov odcestovala mimo územia Slovenskej republiky. Maloletá má na Slovensku rodinné a sociálne väzby. Nemožno uprednostniť finančné záujmy partnera matky nad záujmom maloletej a jej otca. Nebolo preukázané, že otec maloletej sa o maloletú nestará, alebo iným spôsobom nejaví záujem.

1.3. Ďalej zistil, že zo žiadosti o uvoľnenie žiaka z vyučovania zo dňa 18. 03. 2023 vyplýva, že matka maloletej žiadala Súkromné bilingválne gymnázium, Česká 10, Bratislava o uvoľnenie maloletej z vyučovania od 20. 03. 2023 do 28. 04. 2023 (č. l. 61 v spise). Z oznámenia Wisdom Academy Bali vyplýva, že maloletá absolvovala mesačný anglický kurz vo Wisdom Academy Bali, rýchlo rozvinula dobré vzťahy s inými študentmi, adaptovala sa v triede, ukázala entuziazmus v učení sa (č. l. 62 v spise). Uznesením Obvodného oddelenia Policajného zboru Bratislava Staré mesto - východ bolo trestné oznámenie matky na otca maloletej, na základe ktorého sa mal tento dopustiť prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, odovzdané Okresnému úradu Bratislava, Tomášikova 46, Bratislava na prejednanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (čl. 74-75 v spise). Trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 07. 07. 2017 bol otec maloletej uznaný za vinného z prečinu výtržníctva podľa § 364

ods. 1 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona (č. l. 76 v spise). Na základe lekárskeho správ vystavených MUDr. Z. C., CSc., Klinická imunológia a alergológia, Údernícka 1, Bratislava zo dňa 12. 02. 2020, 01. 10. 2020, 21. 12. 2020, 27. 09. 2021 (č. l. 78 - 80 v spise), má súd za preukázané, že maloletá trpí prieduškovou astmou. Zo znaleckého posudku č. 77/2022 zo dňa 04. 02. 2023 vypracovaného znaleckou organizáciou Experti forennej psychológie, s.r.o. (č. l. 84-100 v spise) vyplýva, že zadávateľkou znaleckého posudku bola právna zástupkyňa matky vo veci OR PZ v Bratislave IV pod číslom ČVS: ORP - 58/1-VYS-B4-2022. Taktiež z predmetného znaleckého posudku vyplýva, že matka nevykazovala známky klamlivého správania ohľadne trestného oznámenia vedeného na OR PZ v Bratislave IV pod číslom ČVS: ORP-58/1-VYS-B4-2022. Z potvrdenia Neštátnej ambulancie pre deti a dorast, MUDr. G. S. (č. l. 137 v spise) vyplýva, že maloletá je ich pacientkou a v ich starostlivosti od 01. 07. 2016, pričom pre častejšiu chorobnosť maloletej a na opakované infekty a chronický kašeľ bolo odporúčané vyšetrenie u imunológa. Podľa písomnej správy od matky s odporúčanou liečbou nesúhlasí, plánuje maloletej zmeniť trvalé prostredie pobytu. Lekárom bolo odporúčané dodržiavať liečbu od imunoalergológa. Zo Zmluvy o poskytovaní vzdelania na Súkromnej základnej škole Česká 10, Bratislava (č. l. 144-151) mal súd za preukázané, že táto bola uzavretá na dobu od 01. 09. 2020 do 30. 06. 2029, a teda maloletá je žiačkou Súkromnej základnej školy so sídlom Česká 10 v Bratislave. Ďalej zo zmluvy vyplýva, že školné pre prvý stupeň 1. až 4. ročníka je 1.500 eur, pre školský klub detí na prvom stupni ZŠ 1. až 4. ročníka je 800 eur a pre druhý stupeň 5. až 9. ročníka je 1.800 eur.

1.4. Súd dospel k záveru, že nedošlo k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu zverenia maloletej v zmysle návrhu oboch rodičov, keď aj z pohovoru maloletej mal za preukázané, že maloletá má pozitívny vzťah k obom rodičom. Model striedavej osobnej starostlivosti dohodnutý rodičmi sa realizoval bez problémov do jari 2023, kedy sa matka rozhodla s maloletou bez súhlasu otca vycestovať na Bali. Nerešpektovanie súdneho rozhodnutia matkou je riešené v konaní o výkon rozhodnutia iniciovanom otcom. Návrh otca na zákaz vycestovania považoval za zasahujúci do práv matky i maloletej, a teda nedôvodný, keďže tento zámer matky sa javil ako dočasný, vždy sa totiž s maloletou vrátila na Slovensko. Násilné správanie otca, či nadmerné požívanie alkoholu otcom nemal za preukázané. Za skutočný dôvod na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky a na nahradenie súhlasu otca s vystaňovaním maloletej a so zmenou obvyklého pobytu považoval jej rozhodnutie dočasne odísť na Bali, kde sa naskytla podnikateľská príležitosť jej partnerovi. Výhovením návrhu matky by došlo k vytvoreniu reálnych prekážok pre styk otca s maloletou. Ani argumentácia matky o lepšom zdravotnom systéme na Bali súd nepresvedčila, keď matka sama potvrdila, že nerešpektovala liečebné postupy lekárov na Slovensku. Spoznávanie nových kultúr nemôže byť uprednostnené pred udržiavaním vzťahu maloletej k jej otcovi. Vzťah maloletej k bratovi netrpí ani pri aktuálnom modeli striedavej starostlivosti. Maloletá má vytvorené sociálne väzby na škole na Slovensku, preto ani táto okolnosť nesvedčí zmene obvyklého pobytu maloletej. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že samotnej maloletej sa viac páči život na Bali a škola na Slovensku sa jej zdá byť nudná. Tento postoj maloletej je pochopiteľný, prostredie exotickéj, prímorskej (v zásade dovolenkovej) destinácie sa môže javiť deväťročnému dieťaťu atraktívnejšie ako prostredie „bežného“ života na Slovensku, úlohou súdu je však vyhodnotiť všetky aspekty. Na základe uvedeného predmetné návrhy rodičov (ako aj súvisiaci návrh otca na určenie vyživovacej povinnosti matke) zamietol. Zmenu pomerov konštatoval vo vzťahu k určenej vyživovacej povinnosti otca na maloletú, keďže maloletá začala navštevovať Súkromnú základnú školu Česká 10 v Bratislave, s čím sa zvýšili jej výdavky o 3.200 eur ročne (1.500 eur školné, 800 eur školský klub detí, 350 eur triedny fond, 550 eur strava). Keďže na tieto výdavky otec dobrovoľne neprispieval, zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť o sumu 150 eur mesačne, a to od 01. 02. 2023, teda spätne (pred podaním návrhu matky) z dôvodu hodného osobitného zreteľa s poukazom na skutočnosť, že matka si v uvedený čas uplatnila tento konkrétny návrh neodkladným opatrením, aj napriek skutočnosti, že tento návrh bol zamietnutý. Mal za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca uhrádzať takto určené výživné s poukazom na ním uvádzaný príjem 1.500 eur mesačne, užívanie motorového vozidla zn. BMX X6, účasť v spoločnosti NOSH s.r.o., a to aj napriek strate spoločnosti, keď uzavrel, že otcom deklarované príjmy sú nepomerne vyššie vzhľadom na jeho životnú úroveň. Zročné výživné (8 x 150 = 1.200) uložil otcovi zaplatiť do 3 dní od doručenia rozsudku.

1.5. O náhrade trov konania rozhodol s odkazom na § 52 CMP.

2. Krajský súd v Trnave rozsudkom 13CoP/14/2024 zo dňa 5. februára 2025 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o zamietnutí návrhu otca na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti s určením vyživovacej povinnosti matke a na uloženie zákazu matke s vycestovaním a vysťahovaním s maloletou do zahraničia a v časti výroku III. o zamietnutí návrhu matky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti potvrdil. (I. výrok) Odvolacie konanie v časti výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh matky na nahradenie súhlasu otca s vysťahovaním a so zmenou obvyklého pobytu maloletej do provincie Bali zastavil. (II. výrok) Rozsudok súdu prvej inštancie zmenil vo výroku II. o vyživovacej povinnosti otca tak, že od 22. 05. 2023 zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú zo sumy 100 eur mesačne na sumu 300 eur mesačne a od 01. 12. 2023 na sumu 600 eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletej a tým sa zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č. k. 13P/238/2016-215 zo dňa 19. 09. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/54/2020-289 zo dňa 01. 12. 2020 v časti vyživovacej povinnosti otca. (III. výrok) Uložil povinnosť otcovi zaplatiť zročné výživné za obdobie od 22. 05. 2023 do 31. 01. 2025 v sume 6.764,50 eur k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. (IV. výrok) Žiadnemu z účastníkov nepriznal na náhradu trov konania. (V. výrok)

2.1. V odôvodnení dovolací súd uviedol, že predmetom odvolacieho konania bolo v prvom rade posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keď návrh matky i návrh otca na zverenie maloletej do výlučnej starostlivosti, toho ktorého rodiča, zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenie § 28 ods. 3, § 28 ods. 2, § 28 ods. 1 písm. a), § 25 ods. 1 až 3, § 24 ods. 5, § 36 ods. 1 a § 26 ZoR, § 121 CMP, čl. 3 ods. 1, čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 5 ZoR, čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, 4 ods. 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie a ďalej tým, že vlastnosťou právoplatných meritórnych súdnych rozhodnutí je ich zásadná nezmeniteľnosť, ktorá je imanentnou súčasťou záruky právneho štátu. Ak súd o veci raz rozhodol a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, nemôže ju prejednávať znova. Z tejto zásady je výnimka uvedená v § 121 (a § 157 CMP), v zmysle ktorej zmenu tam uvedených rozhodnutí (rozsudkov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu) možno dosiahnuť novým konaním v tej istej veci. Hmotnoprávnou podmienkou je, že sa zmenia pomery oproti času, keď súd rozhodoval v pôvodnom konaní.

2.2. Rodičia maloletej boli rozvedení rozsudkom, kedy súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa maloletá na čas po rozvoде zverila do striedavej osobnej starostlivosti rodičov so striedaním v týždňových intervaloch vždy v piatok o 17:00 hod., s osobitnou úpravou stretávania sa rodičov s maloletou počas sviatkov a prázdnin. Návrhom, ktorým rodičia žiadali zveriť maloletú do ich výlučnej osobnej starostlivosti by de facto došlo k zásahu do práva dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, na ktorom sa rodičia maloletej v čase ich rozvodu dohodli. Preto dôvody uvádzané tým ktorým rodičom, ktoré podľa rodičov zakladajú zmenu pomerov, odôvodňujúcu zmenu rozsudku bolo potrebné posúdiť s ohľadom na vykonané dokazovanie a prvoradý záujem maloletej. Matka odôvodnila svoj návrh na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti z dôvodu násilného správania otca voči matke, partnerke otca a jej dvom deťom, nadmerného užívania alkoholu otcem, užívania a predaja omamných a psychotropných látok, a to v prítomnosti maloletej, a teda s poukazom na nevhodné výchovné prostredie otca s negatívnym vplyvom na celkový vývin maloletej. Pokiaľ matka namietala, že maloletá bola svedkom fyzického násillia voči nej, partnerke otca, či jej dvom deťom, tak tieto okolnosti neboli vykonaným dokazovaním preukázané. Tvrdenia matky o fyzickom násillí voči jej osobe otec poprel, pričom toto násillie malo byť predmetom vyšetrovania orgánmi činnými v trestnom konaní. Konštatovanie v znaleckom posudku č. 77/2022 o tom, že vierohodnosť výpovede matky vo vzťahu k násillnému správaniu otca nie je narušená, nemožno hodnotiť bez ďalšieho v neprospech otca, keď tento posudok vychádzal z jednostranných tvrdení a vyšetrovni matky, bez účasti otca, tak ako správne namietal otec. Odvolaciemu súdu neboli predložené žiadne dôkazy, ktoré by spochybniili tvrdenia otca o tom, že nebol za takýto skutok odsúdený, resp. potrestaný. Rovnako tak ani fyzické násillie voči deťom partnerky otca, nadmerné užívanie alkoholu, či užívanie a predaj omamných a psychotropných látok neboli preukázané. Tvrdenia matky otec poprel. Maloletá v rámci zisťovania názoru uvádzala, že otec pije pivo, resp. víno. Otec potvrdil, že alkohol pije, ale primerane. Svedkyňa,

ktorú pôvodne navrhovala vypočut' matka (keďže pred vyhlásením rozsudku žiadne ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania neboli) ohľadne ponúkajú omamných látok otcom nepovažoval odvolací súd za dôveryhodnú pre existujúce prepojenie jej otca, ktorý je zamestnancom spoločnosti otca matky. V rámci šetrení v domácnosti otca kolíznym opatrovníkom neboli zistené matkou tvrdené skutočnosti. Pokiaľ sa takéto skutočnosti (násilie, nadmerné užívanie alkoholu, či užívanie a predaj omamných a psychotropných látok) nepreukázu, neznamená to, že sa nestali, ale zásah súdu do práv rodiča a dieťaťa vyžaduje hodnotenie dôkazov, vrátane tvrdení matky aj s ohľadom na časové súvislosti. Za podstatnú okolnosť v tomto smere odvolací súd považoval pôvodný návrh matky, ktorým v podstate súhlasila s ponechaním striedavej starostlivosti oboch rodičov so zmenou v intervale striedania a so zachovaním rovnocennej a rovnoprávnej starostlivosti. Svoj návrh zmenila až v rámci oznámenia skutočností, ktoré sa mali udiať v starostlivosti otca o maloletú na jeseň 2023, kedy dala odvolaciemu súdu na zváženie uloženie zákazu otcovi stykať sa s maloletou, resp. úpravu jeho styku s maloletou v prítomnosti matky. Z uvedeného vyplývalo, že ani matka nepovažovala správanie otca pred týmto časom za také, ktoré by vylučovalo jeho rovnocenný a rovnoprávny podiel na osobnej starostlivosti o maloletú.

2.3. Na jeseň 2023 sa mal udiať incident v domácnosti otca, počas ktorého mala byť maloletá svedkom fyzického násillia voči jeho partnerke. Z rozhovoru medzi kolíznym opatrovníkom a maloletou zo dňa 07. 08. 2024 mal odvolací súd za preukázané, že maloletá nevidela ako mal otec udrieť partnerku sklenenou fľašou, len počula rozbitie skla. V rámci zisťovania názoru pred odvolacím súdom uviedla, že sa na otca hnevá, lebo kričí na ľudí. Uviedla tiež, že ju nikdy nebil. Jej tvrdenie, že viackrát videla ako bil partnerku je v rozpore s jej tvrdením pred kolíznym opatrovníkom, ktorý bol realizovaný ešte v lete 2024. Svedkyňa K. C., partnerka otca, poprela obsah správ, ktoré posielala matke, čo do pravdivosti. Urobila tak z pomsty, keďže partner (otec maloletej), s ktorým, ako uviedla, je vo vzťahu 6 rokov, jej mal byť neverný. Z výpovede jednoznačne vyplynulo, že jej vzťah s otcom maloletej bol poznačený hádkami až do času, kedy začala podstupovať terapiu, preto nemožno vylúčiť, že maloletá, ktorá bola v striedavej osobnej starostlivosti rodičov do decembra 2023, bola občas svedkom týchto hádok. Pokiaľ však nebolo preukázané, že by maloletá bola svedkom fyzického násillia otca voči jeho partnerke, nemožno dospieť k záveru, že došlo k podstatnej zmene okolností oproti času vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie odôvodňujúcej zmenu rozsudku. Inak povedané, neboli zistené také okolnosti, ktoré sa mali udiať v domácnosti otca na jeseň 2023, ktoré by odôvodňovali zmenu odvolacieho návrhu matky ohľadne zmeny zverenia. Maloletá sa do uvedeného času stretávala s otcom. Kolízny opatrovník uviedol, že šetrl pomery otca dňa 28. 11. 2023, t. j. v období, kedy mala byť maloletá svedkom uvedeného incidentu, pričom maloletá sa pekne hrala, vždy keď niečo chcela, prišla k otcovi. Nemožno tiež súhlasiť s matkou o predstieranom záujme otca o maloletú. Nebolo predsa sporné, že maloletá otca odmieta. Keďže otcovi nebolo umožnené realizovať styk podľa rozsudku, pravidelne kontaktoval maloletú prostredníctvom správ, čo potvrdila aj maloletá. Konal v dobrej viere, keď jej umožnil odísť s matkou na Bali na jar 2024 s plánom stráviť s maloletou čas v prostredí, ktoré sa jej tak páči. Otec potvrdil, že odmieta komunikovať s matkou, keďže sa v nej v podstate sklamal, resp. stratil voči nej dôveru. Striedavá osobná starostlivosť prebiehala podľa rozsudku do jari 2023, kedy sa matka rozhodla bez súhlasu otca odísť s maloletou na Bali. Rodičia sa do uvedeného času vedeli dohodnúť na prípadnej zmene intervalov striedavej osobnej starostlivosti. Následne bola maloletá v striedavej starostlivosti v matkou určených intervaloch do decembra 2023. V januári 2024 sa rodičia dohodli na vycestovaní maloletej spolu s matkou na Bali. Maloletá sa tešila, s otcom plánovala program na Bali, pričom toto tvrdenie otca nebolo matkou popreté. Nemožno opomenúť, že sa jedná o čas po údajných závažných skutočnostiach z jesene 2023. Problém nastal až na Bali, keď maloletá začala otca odmietať a mala strach, že ju odvezie preč. Matka odmietla otcovi vydať maloletú na realizáciu osobnej starostlivosti z dôvodu odmietania maloletej. Z uvedeného priebehu udalostí má odvolací súd za preukázané, že údajné správanie otca na jeseň 2023 nie je dôvodom odmietania otca zo strany maloletej. Týmto je pranie maloletej žiť s matkou na Bali, ktoré jednoznačne vyslovila aj v rámci zisťovania jej názoru. Aj kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že jej najviac vadí, že nemôže žiť na Bali. Toto jej pranie potvrdzuje aj tvrdenie otca o vyjadrení maloletej, keď ju navštívil v jump aréne v júni 2024, „ale tati ja chcem ísť na Bali“.

2.4. V tejto súvislosti odvolací súd zohľadnil aj vyjadrenie psychologičky Mgr. Z. R. Š.E. z pozície svedkyne v konaní, a to aj napriek nevedomosti otca o psychologických intervenciách s maloletou. Nemožno totiž viniť matku, že takúto psychologickú pomoc pre maloletú vyhľadala, keď otec sám psychologickú pomoc maloletej nevyhľadal. Aj táto svedecká výpoveď bola súčasťou hodnotenia

dôkazov odvolacím súdom, vrátane skutočnosti, že informácie boli psychologické poskytnuté matkou. Nemožno preto súhlasiť so záverom, že maloletá nikdy nezvládala zmeny v starostlivosti rodičov veľmi dobre. Zo zhodných tvrdení rodičov totiž vyplynulo, že striedavá osobná starostlivosť sa realizovala bez významných problémov do jari 2023, kedy sa matka rozhodla odísť s maloletou na Bali. Odvolací súd napokon nesúhlasil so záverom psychologičky o neodporúčaní striedavej starostlivosti, ktorý bol prijatý bez prítomnosti otca na psychologickom vyšetrení. Otázka zverenia maloletého dieťaťa je otázkou právnou a odvolací súd predložené psychologické správy hodnotí tak ako každý iný dôkaz samostatne a vo vzájomnej súvislosti s inými dôkazmi. Ani z týchto správ totiž nevyplývalo, že dôvodom pre odmietanie otca maloletou je konkrétny negatívny zážitok maloletej s otcom z jesene 2023, ktorý mal byť dôvodom pre zmenu odvolacieho návrhu matky. Naopak, z vyjadrení rezonovalo, že maloletá nechápe hlavne postoj otca, ktorý jej nedovolil a bránil jej byť na Bali. Pobyt na Bali ju robí šťastnou. Pri pobyte otca na Bali mala strach, že ju odvedie. Odvolací súd sa plne stotožnil s týmto zistením, ktoré korešpondovalo s vyjadreniami maloletej uvedenými vyššie. Na základe uvedeného, odvolací súd dospel k záveru, že dôvodom odmietania maloletej je jej nepochybné pranie žiť na Bali, ktoré výrazne naráža na nesúhlas otca s jej pobytom na Bali. Názor maloletej o odmietaní otca bolo preto v danom prípade nevyhnutné korigovať, a to najmä z dôvodu, že dieťa nie je schopné vidieť širšie súvislosti a dôsledky prípadných chybných rozhodnutí súdu, ku ktorým by výlučným rešpektovaním názoru maloletej mohlo dôjsť. Odmietavý postoj maloletej súvisí s neschopnosťou rodičov spolupracovať, teda s konfliktom rodičov. Odvolací súd nevidel dôvod na to, aby bol otec vylúčený, resp. obmedzený vo výchovnom procese maloletej. Je pravdou, že matka podporuje maloletú v jej prianí žiť na Bali, keď tam bez dohody s otcom odišla s maloletou, čím zmarila realizáciu striedavej starostlivosti podľa rozsudku. Takéto správanie matky nemožno schvaľovať. Otca tak dostala do situácie negatívneho vnímania z pohľadu maloletej, keďže s jej pobytom na Bali nesúhlasí. Z vyjadrení otca vyplynulo, že maloletá uvítala jeho súhlas s dočasným vycestovaním vo februári 2024, plánovala s ním spoločné aktivity. Odmietanie otca počas pobytu na Bali má preto zrejme súvis so zámerom otca odísť s maloletou späť na Slovensko. Nebolo možné opomenúť, že maloletá vyjadruje obavy z otca, ktoré vzťahuje k jeho správaniu, ktoré považuje za nátlakové, nerešpektujúce jej pranie. V tomto smere odvolací súd preto nesúhlasil s názorom otca, že je daný dôvod pre aplikáciu § 25 ods. 4 ZoR, a teda, že matka opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje otcovi styk s maloletou, keď odmietanie otca zo strany maloletej nemožno pripísať manipulácii maloletej matkou, ale neschopnosti oboch rodičov spolupracovať. Odvolací súd nezistil takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala autoritatívnu „zmenu zverenia“ a zastával názor, že obaja rodičia by mali mať rovnoprávny a rovnocenný podiel na výchove maloletej, nie nutne so striedaním v týždňových intervaloch. Zo šetrenia kolíznym opatrovníkom i z vyjadrení rodičov vyplynulo, že maloletá má neospravedlnené hodiny vo výučbe na území Slovenskej republiky z dôvodu nesúhlasu otca s jej individuálnym študijným plánom, pričom aktuálne neprebíha súdne konanie o nahradenie jeho súhlasu. Pre absentujúci súhlas otca nemohol odvolací súd zmeniť, konkrétne rozšíriť intervaly striedania starostlivosti bez toho, aby nebolo ohrozené plnenie povinnej školskej dochádzky maloletou na území Slovenskej republiky na škole, ktorú so súhlasom oboch rodičov maloletá navštevuje. Z uvedeného dôvodu odvolací súd zamietol oba návrhy rodičov na zmenu zverenia zo striedavej osobnej starostlivosti do výlučnej starostlivosti toho, ktorého rodiča a s tým súvisiace závislé návrhy s odkazom na § 387 ods. 1 CSP.

2.5. Nad rámec vyššie uvedeného odvolací súd zdôraznil, že model striedavej starostlivosti vyžaduje od oboch rodičov pochopenie, že dieťa prechádza rôznymi etapami vývinu, s inými potrebami, predstavami, ktoré by rodič nemal prehliadať. Ide o veľmi citlivé vzťahy medzi rodičmi a maloletou, do ktorých by zo strany štátnych orgánov malo byť zasahované čo najmenej, čo vyplýva ako z povahy týchto rodinných vzťahov, tak z povahy samotnej štátnej moci. O to viac je treba apelovať na oboch rodičov, aby sa do budúcnosti snažili dosiahnuť dohodu o podmienkach výchovy maloletej prirodzenou cestou, aby ich komplikovaným vzťahom nebola maloletá poškodená. Rodičia by mali spolupracovať s cieľom obnovenia narušeného vzťahu otca s maloletou, podporovať rešpekt maloletej k obojom rodičom, ktorí majú v zmysle článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj maloletej. Otec v rámci odvolacieho konania trval na uložení zákazu matke s vycestovaním a vysťahovaním s maloletou do zahraničia. Podľa § 35 ZoR, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o

udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. Zo samotnej dikcie vyššie špecifikovaného ustanovenia vyplýva, že vysťahovanie maloletého dieťaťa sa považuje za podstatnú záležitosť, o ktorej sa rodičia musia dohodnúť. Ak sa nedohodnú, na návrh rodiča rozhodne súd. Musí sa jednať o dlhodobé vycestovanie majúce charakter trvalosti. Čiže akékoľvek vycestovanie maloletého dieťaťa mimo územia republiky, bez charakteru trvalosti, je považované za bežnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv, kde právna úprava dohodu rodičov, a teda súhlas druhého rodiča nevyžaduje. Rodič môže zákonne premiestniť dieťa zo štátu obvyklého pobytu do iného štátu bez súhlasu druhého rodiča len v prípade, že ide o krátkodobý pobyt za účelom napr. krátkodobého štúdia, návštevy príbuzných, tábora, dovolenky a pod. Dôležité je, že úmyslom rodiča nie je natrvalo sa usídlit' s maloletým dieťaťom v inom štáte. Z tvrdenia matky jednoznačne vyplynulo, že nemieni vysťahovať maloletú z územia Slovenskej republiky s poukazom na ukončenie podnikateľských aktivít na Bali v decembri 2025. Svoje tvrdenie podporila aj späťvzatím návrhu o nahradení súhlasu otca s vysťahovaním a so zmenou obvyklého pobytu maloletej do provincie Bali. Matka i maloletá majú vytvorené na Slovensku trvalé väzby, opakovane a pravidelne sa na Slovensko vracali. Zákaz vysťahovať maloletú bez súhlasu otca, resp. nahradenia jeho súhlasu súdom, vyplýva priamo zo zákona. Za súčasnej situácie teda matka nemá a ani nežiada súhlas otca s vysťahovaním maloletej do cudziny, keďže takýto zámer ani nebol preukázaný. Preto je takýto návrh otca nedôvodný. Tak ako to vyplýva z poučenia vyššie, ku krátkodobému vycestovaniu nie je potrebný súhlas druhého rodiča. Otec tento svoj návrh odôvodňoval obavou z trvalého presťahovania maloletej, ktorý, ako je konštatované vyššie, preukázaný nebol. Nedôvodná obava otca preto nemôže byť kompenzovaná uložením zákazu vycestovania matke s maloletou, keďže takýto zákaz by bol v príkrom rozpore s ústavou garantovaným právom slobody pohybu (čl. 23 Ústavy SR) matky i maloletej. Z uvedených dôvodov nebolo možné ani takémuto návrhu vyhovieť. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok vo výroku I. na uloženie zákazu matke s vycestovaním a vysťahovaním s maloletou do zahraničia ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

2.6. Keďže matka na pojednávaní dňa 05. 02. 2025 vzala návrh na nahradenie súhlasu otca s vysťahovaním a so zmenou obvyklého pobytu maloletej do provincie Bali späť, odvolací súd odvolacie konanie podľa § 369 CSP citovaným vyššie v tejto časti zastavil. Namiesto návrhu na nahradenie súhlasu s vysťahovaním a so zmenou obvyklého pobytu maloletej matka navrhla nahradiť súhlas otca s vycestovaním maloletej do provincie Bali. Krátkodobé vycestovanie nevyžaduje súhlas druhého rodiča a takýto súhlas súd preto nenahrádza. Odvolací súd zamietol návrh otca na zákaz vycestovania matke s maloletou z dôvodov uvedených vyššie, čím sa vysporiadal aj s návrhom matky tak, že táto je oprávnená s maloletou vycestovať do provincie Bali, resp. do zahraničia, bez súhlasu otca, či nahradenia jeho súhlasu súdom, a to bez zámeru sa tam trvale zdržiavať, t. j. počas realizácie osobnej starostlivosti, rešpektujúc povinnú školskú dochádzku maloletej.

2.7. Matka namietala, že otec sa primerane nepodieľal na výžive maloletej, keď napriek vykonateľnému rozsudku uhrádzal k rukám matky len sumu 100 eur mesačne. Navrhla zvýšiť jeho vyživovaciu povinnosť na sumu 400 eur mesačne, a to v súvislosti s jej záverečným návrhom na zmenu zverenia a na to nadväzujúcu úpravu styku otca s maloletou v jej prítomnosti. Nebolo sporné, že rodičia dňa 18. 01. 2024 uzatvorili rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 100 eur mesačne. Otec považoval matkou navrhované výživné za neprimerané vzhľadom na jeho zárodkové a majetkové pomery. Odvolací súd, bez viazanosti návrhom matky, súhlasil so záverom súdu prvej inštancie o zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie vyživovacej povinnosti otca. Zmena pomerov nastala jednak na strane maloletej, ktorá už navštevuje Súkromnú základnú školu Česká 10 v Bratislave a aj na strane rodičov, u ktorých došlo k zvýšeniu príjmov a celkovej životnej úrovne. Výdavky vyčíslené matkou na maloletú považoval odvolací súd za primerané, keď ani otec k ich charakteru či opodstatnenosti nevzniesol žiadne námietky. Z rozpisu jednotlivých výdavkov vyplývalo, že výdavky maloletej v súvislosti so školou a školskými aktivitami boli v školskom roku 2023/2024 v priemernej sume 597,50 eur mesačne, pričom bolo nesporné, že otec sa na týchto výdavkoch riadne nepodieľal. Obdobné výdavky spojené so štúdiom má aj v tomto školskom roku. Ostatné výdavky maloletej sú v sume zhruba 600 eur mesačne. Celková suma výživného, ktorú otec uhradil na výživu maloletej bola za obdobie od 22. 05. 2023 do 31. 01. 2025 vo výške 3.532,30 eur. Rodičovskú dohodu, na základe ktorej otec prispieval na výživu maloletej sumou 100 eur mesačne odvolací súd neakceptoval, resp. na ňu neprihliadol, keďže nie je v záujme maloletej. Niet dôvodu, pre ktorý by sa obaja rodičia nemali podieľať

na výžive maloletej podľa zákonných kritérií. Matkin príjem zo závislej činnosti a z podnikania je aktuálne v sume približne 3.500 eur. V roku 2023 v sume zhruba 2.000 eur mesačne. Vlastní byt a rekreačnú chatu. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Počas celého konania žila v trvalom zväzku so súčasným manželom, s ktorým spoločne hospodária. Otec bol do 30. 07. 2024 jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti NOSH s.r.o. Za rok 2023 nepodal daňové priznanie. Kontinuálne bol spoločníkom a konateľom spoločnosti ADP SK s.r.o. Uvádzal tiež, že rekonštruje nehnuteľnosť, v tomto miení pokračovať a nehnuteľnosti predávať. Priznal príjem z prenájmu bytu vo výške 200 eur mesačne. Svoje mesačné výdavky vyčíslil v sume 930 eur mesačne. Jeho príjmy zo závislej činnosti boli v rokoch 2023 a 2024 zanedbateľné. Napriek opakovanej výzve odvolacieho súdu nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie svojich príjmov z inej než závislej činnosti, ktoré deklaroval vo výške 2.000 až 3.000 eur mesačne, vrátane príjmu z nájmu, ktoré podliehajú dani z príjmov. Otcom uvádzaný príjem nekorešpondoval s účtovnými podkladmi, ktoré sú obsahom spisu, z čoho bolo možné vyvodiť, že otec účtovné údaje optimalizoval. Dňa 05. 02. 2025 predložil pracovnú zmluvu s nástupom do práce 13. 01. 2025. Keďže sa zamestnal u „známeho“ a predtým na pojednávaní dňa 23. 10. 2024 uvádzal, že sa nemienil zamestnať, odvolací súd považoval pracovný pomer za účelový s cieľom vyhnúť sa riadnemu plneniu vyživovacej povinnosti. Navyše, ani takáto zmena nevykazuje ku dňu vyhlásenia rozsudku znak trvalosti. Otec sa dobrovoľne vzdal svojho príjmu z podnikania, pritom neuviedol a ani netvrdil žiadne vážne dôvody brániace mu v dosahovaní príjmov, zodpovedajúcich jeho možnostiam a schopnostiam. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že otec mal príjmy aj iné ako zo závislej činnosti. Keďže nesplnil povinnosť preukázať ich súdu, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. Táto suma predstavovala v roku 2022 (ktorý predchádzal roku, kedy bol podaný vzájomný návrh matky) 4.688,40 eur mesačne (234,42 x 20). Otec vlastní byt. Má úspory v sume 20 - 30 tis. eur. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že životná úroveň oboch rodičov je približne rovnaká. Matka má síce ďalšiu vyživovaciu povinnosť, ale túto zdieľa s otcom syna, s ktorým spoločne hospodári. Obaja rodičia majú príjmy nad úroveň priemernej mzdy v Slovenskej republike. Každý z rodičov je vlastníkom bytu, majú k dispozícii osobné motorové vozidlo. Z uvedeného dôvodu by pri modeli striedavej osobnej starostlivosti s rovnakým podielom starostlivosti mal každý z rodičov prispievať rovnakým podielom na úhradu odôvodnených výdavkov maloletej.

2.8. Matka podala návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti dňa 22. 05. 2023. Súd prvej inštancie zvýšil túto vyživovaciu povinnosť odo dňa 01. 02. 2023 z dôvodu, že v uvedený deň matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala určenia vyššej vyživovacej povinnosti otca. Túto okolnosť považoval súd prvej inštancie za dôvod hodný osobitného zreteľa odôvodňujúci priznanie zvýšeného výživného späťne, pred podaním návrhu vo veci samej. V rámci odvolacieho návrhu priznanie zvýšeného výživného späťne ani nežiadala. Preto odvolací súd dospel k záveru, že vyživovaciu povinnosť otca je možné zvýšiť najskôr dňom 22. 05. 2023. Maloletá bola od 22. 05. 2023 do 05. 12. 2023 v striedavej starostlivosti rodičov. Odvolací súd preto zvýšil vyživovaciu povinnosť otca počnúc dňom 22. 05. 2023 na sumu 300 eur mesačne, ktorá zodpovedá zhruba polovici výdavkov v súvislosti s plnením povinnej školskej dochádzky na území Slovenskej republiky a s krúžkami maloletej, na ktoré dobrovoľne neprispieval. Odvolací súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca od 01. 12. 2023 na sumu 600 eur mesačne, ktorá predstavuje zhruba polovicu všetkých matkou vyčíslených výdavkov na maloletú, keďže maloletá je od 05. 12. 2023 vo výlučnej starostlivosti matky, a to bez ohľadu na dôvody, pre ktoré otec osobnú starostlivosť nerealizoval. Odvolací súd týmto zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č. k. 13P/238/2016-215 zo dňa 19. 09. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/54/2020 - 289 zo dňa 01. 12. 2020 v časti vyživovacej povinnosti otca. Zročné výživné za obdobie od 22. 05. 2023 do 31. 01. 2025 v sume 6.764,50 eur (96,80 (máj 2023) + 1.800 (6-11/2023) + 8.400 (12/2023-1/2025 = 10.296,80 - 3.532,30) je otec povinný zaplatiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, keďže disponuje úsporami v sume 20 - 30 tis. eur a o splatenie prípadného dlhu na zročnom výživnom nepožiadala. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na maloletú zmenil (§ 388 CSP) tak, ako to vyplýva z výroku III. tohto rozhodnutia. Výrokom IV. uložil otcovi povinnosť zaplatiť zročné výživné do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2.9. O trovách prvoinstančného, ako aj odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovení § 52, § 58 CMP a § 396 ods. 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Proti výroku I. rozsudku odvolacieho súdu podala matka maloletej dovolanie (ďalej aj „dovolateľka“). Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Matka maloletej mala za to, že rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie trpia vadou zmätočnosti a súčasne súdy nesprávne právne vec posúdili. Matka zastávala názor, že sa odvolací súd (ani súd prvej inštancie) náležite, resp. vôbec žiadnym spôsobom nevysporiadal s jej podstatnou argumentáciou uvádzanou v odvolaní, ktorá mala zásadný a rozhodujúci vplyv pre predmet konania a rozhodnutie vo veci samej, čím došlo k porušeniu práva na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia a práva na spravodlivý proces, keď sa rozsudok KS z uvedeného dôvodu javí nepreskúmateľným. Matka tvrdila, že v konaní preukázala zásadnú zmenu pomerov tak na jej strane, rovnako aj na strane maloletej, keď maloletá T. sa nachádza vo faktickej osobnej starostlivosti matky od 05. 12. 2023, a to vzhľadom na výrazné odmietanie otca maloletou zapríčinené konaním otca. Matka počas konania nielen tvrdila, ale preukazovala skutočnosť, že odmietanie otca maloletou nastalo po dvojmesačnom nepretržitom pobyte maloletej v starostlivosti otca v jeho domácnosti, kedy bola maloletá opakovane svedkom násilného agresívneho správania otca voči jeho partnerke a jej maloletým deťom. Po návrate maloletej do starostlivosti matky dňa 05. 12. 2023 maloletá matke verbalizovala strach z otca, úzkosti z jeho prítomnosti a začala odmietať kontakt s otcom. S touto zásadnou skutočnosťou, ktorá bola zo strany matky preukázaná listinnými dôkazmi, úradnými záznamami ÚPSVAR, dokonca výsluchom maloletej v konaní pred odvolacím súdom, listami adresovanými súdu priamo maloletou, sa súd vo svojom odôvodnení absolútne nevysporiadal. Matka poukazovala na to, že v konaní ďalej preukázala násilné konanie otca voči nej, ktorého svedkom bola aj maloletá T., že dňa 20. 02. 2022 bola nútená podať trestné oznámenie na otca maloletej, nakoľko tento ju predmetného dňa na Šancovej ulici za prítomnosti maloletej T. fyzicky napadol, keď ju po neúspešnom pokuse o úder do oblasti hlavy a tváre, zdrapil za vlasy, pričom jej udelil pravú časť tváre a hlavy do auta, a častoval ju hrubými vulgarizmami. Predmetná trestná vec bola uznesením povereného príslušníka zo dňa 01. 02. 2022, ČVS: ORP-67/SMV-B1-2022 odovzdaná na priestupkové konanie, o čom predložila predmetné uznesenie. Predmetné trestné konanie bolo vedené odo dňa 20. 02. 2022, t. j. v čase, kedy ešte neprebiehala žiadne poručnícke konanie vo veci starostlivosti o maloletú T., čo jednoznačne vylučuje akékoľvek podozrenie z jej účelového konania. Takéto konanie otca nie je v žiadnom prípade možné vyhodnocovať a bagatelizovať ako prípadný rodičovský konflikt (ako konštatoval odvolací súd). Znalecký posudok č. 77/2022, vypracovaný znaleckou organizáciou Experti forenznnej psychológie, s.r.o., zapísanej v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov vedeným Ministerstvom spravodlivosti SR, v odbore: Psychológia, odvetvie: Klinická psychológia dospelých (a. i.), pod ev. č.: 900298, predložený v konaní ňou preukázal, aké následky opakované protiprávne konanie otca spôsobilo, keď u matky maloletej sú prítomné znaky týranej osoby a matka naplňa väčšinu psychologických znakov typických pre osoby, ktoré sa stali/sú obeťami domáceho násillia a ktorého bola svedkom aj maloletá T.. Pokiaľ odvolací súd v napadnutom rozhodnutí vyhodnotil, že predmetný znalecký posudok ako dôkaz nemožno hodnotiť v neprospech otca, keďže tento posudok podľa názoru súdov vychádzal z jednostranných tvrdení a vyšetrení matky, bez účasti otca, uvedený záver je mylný a v rozpore s platnou legislatívou, keď opomenul, že predmetné znalecké dokazovanie bolo realizované v trestnom konaní, kedy sa vyšetrenie probanta (v tomto prípade matky) realizuje po zabezpečení vyšetrovacieho spisu výlučne bez prítomnosti, či vyšetrenia tretích osôb, t. j. bez podozrivého zo spáchania trestného činu, za účelom posúdenia (o. i.) všeobecnej, ako aj špecifickej vierohodnosti matky maloletej. Táto bola preukázaná v celom rozsahu. S uvedenými závermi znaleckého posudku č. 77/2022 sa súdy absolútne nezaoberali, pričom sa jedná o zásadnú skutočnosť preukazujúcu pravdivosť tvrdenia matky vo vzťahu k páchaní násillia otca. Pochybenie súdov pri posudzovaní prítomnosti či absencie násillia otca maloletej je o to závažnejšie, že vo svojom násilnom konaní otec pokračuje aj v súčasnosti (znova v prítomnosti maloletej), a to voči osobe svojej partnerky, s ktorou zdieľa spoločnú domácnosť a jej dvom maloletým deťom. Je na mieste zdôrazniť, že maloletá bola toho svedkom, čo maloletá jasne a zrozumiteľne verbalizovala aj v samotnom konaní pred odvolacím súdom, keď sama uvádzala, že.... otec sa zmenil potom, čo sa dal dokopy so K., ale ona je dobrá, otec ju bije a kričí na ňu. Videla to viackrát....Z lekárskeých správ, ako aj fotografií poskytnutých matke samotnou partnerkou otca je zrejmé, že počas vzťahu s otcom maloletej utrpela opakované poranenia v dôsledku fyzického útoku, pričom napríklad

dňa 17. 11. 2023, t. j. v čase, kedy bola maloletá T. v osobnej starostlivosti otca, po údere otca utrpela perforáciu ušného bubienka, z ktorého krvácala, a stratila čiastočne sluch. Je nepochopiteľné, že odvolací súd, absolútne žiadnym spôsobom nevyhodnocoval tieto dôkazy v kontexte s matkou a maloletou tvrdným násilným správaním sa otca, keď maloletá T. bola svedkom fyzických útokov nielen na osobe matky, ale aj na partnerke otca, či agresívnych prejavov otca k tretím osobám. Ďalším zásadným dôkazom, s ktorým sa odvolací súd absolútne žiadnym spôsobom nevysporiadal, sú správy detskej psychologičky Mgr. Z. R.R. Š., kde na základe opakovaného špecializovaného vyšetrenia maloletej (bez prítomnosti rodiča) odborne spôsobilá osoba jasne popísala úzkostné stavy maloletej, traumatický stav paniky z kontaktu s otcom a nevyhnutnú potrebu každodenného kontaktu s matkou. Odmietanie osoby otca zo strany maloletej T. a dôvodnosť zmeny pomerov tak vyplýva výlučne zo správania a konania otca maloletej, pritom túto zásadnú skutočnosť odvolací súd v celom rozsahu ignoroval. Odvolací súd v napadnutom rozsudku zamieňa viaceré skutkové okolnosti, vytvára vlastnú konštrukciu, ktorá je nepravdivá, keď prezumuje záver, že odmietanie otca maloletou je výlučne v dôsledku jeho negatívneho postoja k jej ďalšiemu pobytu v zahraničí. Nie je pravdou a nevyplýva zo žiadneho vykonaného dokazovania, že by odmietanie otca maloletou nastalo z dôvodu jeho negatívneho postoja k ďalšiemu dočasnému zotrvaní maloletej v zahraničí a zároveň počas pobytu otca na Bali (apríl 2024), kedy podľa názoru odvolacieho súdu, údajne maloletá začala otca odmieňať z dôvodu obavy, že ju otec odvezie preč. Súd absolútne v tejto spojitosti nevyhodnocoval matkou preukázanú skutočnosť, že odmietanie otca maloletá verbalizovala po skončení dvojmesačného pobytu v starostlivosti otca a po návrate do starostlivosti matky 05. 12. 2023, t. j. ešte predtým ako otec navštívil maloletú počas jej pobytu na Bali (apríl 2024). Maloletá T. veľmi intenzívne vnímala agresívne a násilné správanie sa otca k partnerke i jej maloletým deťom, ktoré nedokázala a doposiaľ ani nedokáže spracovať a sa s ním vysporiadať. Naopak, ničím nepreukázané tvrdenia otca odvolací súd prijal bez výhrad, ako napr. že maloletá plánovala s otcom pobyt na Bali, na ktorý sa maloletá údajne tešila, hoci uvedené nevyplýva z výsluchu maloletej a dokonca je v priamom rozpore s výpoveďou otca na pojednávaní dňa 23. 10. 2024, kde potvrdil, že odo dňa 08. 12. 2023 nebol s maloletou v kontakte.

3.2. Mala za to, že odvolací súd (vrátane súdu prvej inštancie) v rozpore so svojimi povinnosťami vyplývajúcimi nielen z platnej legislatívy, ale i z judikatúry slovenských súdov, sa v rámci napadnutých rozhodnutí absolútne nezaoberal s vyššie uvádzanou zásadnou argumentáciou matky, predpokladmi pre zachovanie striedavej osobnej starostlivosti (navyše vo formáte týždeň - týždeň), absolútne neposudzovali záujem dieťaťa vo vzťahu k zotrvaní aktuálneho status quo a rovnako sa nezaoberali ani posudzovaním, či takto budú skutočne lepšie zaistené potreby maloletej T., a to aj napriek tomu, že na strane maloletej, ako aj matky maloletej nastala výrazná zmena pomerov. Odvolací súd napriek spoľahlivo zistenej zásadnej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa (maloletá je vo faktickej starostlivosti matky 1,5 roka), nereflektoval túto skutočnosť a svoje rozhodnutie žiadnym spôsobom nezdôvodnil.

3.3. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľka navrhla dovolaciemu súdu, aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Otec maloletej vo svojom vyjadrení uviedol, že dovolanie matky maloletej považuje za nedôvodné, a preto navrhol dovolaciemu súdu dovolanie v zmysle ustanovenia § 448 CSP zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a tiež dôvodné.

6. V preskúmvanej veci dovolateľka vymedzila zmätočnosťnú vadu spočívajúcu v porušení práva na spravodlivý proces tou procesnou okolnosťou (§ 420 písm. f) CSP), že sa odvolací súd (ani súd prvej inštancie) náležite, resp. vôbec žiadnym spôsobom nevysporiadal s podstatnou argumentáciou matky uvádzanou v odvolaní, ktorá mala zásadný a rozhodujúci vplyv pre predmet konania a rozhodnutie vo veci samej, čím došlo k porušeniu práva matky na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia a práva na spravodlivý proces, keď sa rozsudok KS z uvedeného dôvodu javí nepreskúmateľným. S touto zásadnou skutočnosťou, ktorá bola zo strany matky preukázaná listinnými

dôkazmi, úradnými záznamami ÚPSVAR, dokonca výsluchom maloletej v konaní pred odvolacím súdom, listami adresovanými súdu priamo maloletou, sa súd vo svojom odôvodnení absolútne nevysporiadal.

7.1. V súvislosti s predmetnou námietkou dovolací súd konštatuje, že z realizovaného výsluchu maloletej odvolacím súdom dňa 28. januára 2025, vyplýva konštatovanie spontánneho nenúteného odpovedania zo strany maloletej. Avšak pri otázkach smerujúcich na otca bolo zreteľné, že začala byť strnulejšia. Z jej odpovedí rezonovalo odmietanie. Výslovne uviedla, že s otcom sa stretávať nechce, bolo by to v poriadku za prítomnosti matky. Nechce chodiť na Slovensko každý mesiac. Keď k otcovi chodievala, tak vždy pil pivo alebo víno. Vie to podľa toho, že videla plechovky a tiež podľa toho, že bol nervózny, na ňu aj na K., priateľku otca a jej dve deti. Povedala to mamine. Zmenil sa po tom, čo sa dal dokopy so K., ale ona je dobrá, otec ju bije a kričí na ňu. Videla to viackrát. Nepáčilo sa jej, keď jej ukazoval fotku inej ženy, že by mohli byť s ňou namiesto K.. Nevylúčila, že zmena nastala aj po tom, čo odišli na Bali. S otcom bola naposledy na Bali asi trikrát, ale odmietala ho. Nechcela mu ukázať, kde býva. Otec tam bol dva týždne. Na Slovensku bol ešte za ňou v škole viackrát. Inak s ním nebola. Stále jej písal cez whatsapp. Prečítala si to, ale neodpovedala mu, potom to vyplá.

7.2. Potvrdenie pravdivosti tvrdení maloletej vyplýva aj zo záverov psychologickkej intervencie zo dňa 25. novembra 2024:

„T. poznáme niekoľko rokov a vidíme ako sa rozvíja, vníma súvislosti okolo seba a rozvíja sa u nej kritické myslenie aj pohľad na svet. Jej ťažkosti vnímame ako stavy úzkosti, traumatický stav paniky z kontaktu s otcom. Striedajú sa prostredia, v ktorých žije, čo dokáže zvládnuť, Slovensko či zahraničie, no matka je jej stabilnou a jasnou oporou a vytvára jej zázemie.

Vývoj kontaktu s otcom je nepriaznivý, otvorene zdieľa, že sa ho extrémne bojí, a nedokáže akceptovať jeho prítomnosť. Rovnako sa odohrala situácia, keď sa stretla na Bali s otcom, ostala rozrušená, mala prejavy zvýšenej aktivity, utiahla sa do svojho sveta, viac zakríknutá, plačlivá. Vnámame, že je to citlivé dieťa a potrebuje citlivý prístup, a stabilný život.

Dieťa T. je okolnosťami prirodzene silne viazané na matku. Majúc na zreteli citovo a psychicky zložité obdobie, ktorým práve dieťa prechádza. Zážitky s otcom, jej spomienky na nevhodne zvládnuté situácie nevie spracovať. Popisuje otcov neustály tlak, ktorý cíti, pretrvávajúce nevhodné prejavy (podľa jej slov) a tie jej nedovolia tráviť s ním čas.

Musíme pripomenúť jasnú potrebu úzkeho a nevyhnutného, denného kontaktu dieťaťa s matkou. Za súčasnej situácie a v záujme dieťaťa neodporúčame striedanie starostlivosti medzi mamou a otcom.“

8.1. V zmysle ustanovenia § 217 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Súd rozhoduje podľa „stavu spisu“ v čase vyhlásenia rozsudku. To znamená, že ku dňu vyhlásenia rozsudku musí byť ustálený jeho skutkový aj právny základ. Skutkový základ rozsudku je tvorený skutkovými zisteniami. Ak ide o stav skutkových zistení súdu (t. j. stav vyhodnotených skutkových poznatkov, ktorými súd disponuje) v čase vyhlásenia rozsudku. V prvom rade súd musí pri formulovaní svojho autoritatívneho názoru, ktorý vysloví v rozsudku, vychádzať zo stavu, ktorý existuje v danom čase. To, samozrejme, neznamená, že súd bez ďalšieho ignoruje minulé udalosti, deje a stavy, ale tieto skutočnosti zoberie do úvahy (zohľadní ich) jedine za predpokladu, že sú relevantné v čase vyhlásenia rozsudku (t. j. v čase vyhlásenia rozsudku stále trvajú samotné skutočnosti a/alebo trvajú ich pre rozhodovanú vec relevantné priame alebo nepriame následky). Toto pravidlo zároveň znamená, že pre posúdenie zákonnosti a vecnej správnosti rozsudku je určujúci stav objektívne existujúci v čase vyhlásenia rozsudku a prípadné zmeny stavu, ktoré nastanú v budúcnosti, nebudú spätne meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vydania.

8.2. Podľa § 26 ZoR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

8.3. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

9. Dovolací súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že ak odvolací súd dospel k záveru, že nezistil takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala autoritatívnu „zmenu zverenia“ a zastával názor, že obaja rodičia by mali mať rovnoprávny a rovnocenný podiel na výchove maloletej, nepostupoval tak správne. Z obsahu spisu i z vykonaného dokazovania a hodnotenia vykonaných dôkazov, totiž nevyplýva, že k zmene pomerov skutočne nedošlo, keď odvolací súd pri rozhodovaní prejednávanej veci nevzal v úvahu argumenty uvádzané matkou a svoje rozhodnutie založil na výpovediach otca a jeho družky. Poukazujúc na bod 8.1. tohto rozhodnutia dovolací súd uvádza, že budovanie skutkového základu rozsudku skutočne nezahŕňa zisťovanie tých skutočností, ktoré nie sú pre prejednanie a rozhodnutie veci podstatné. Filtrovaním nepodstatných skutočností súd vedome obmedzuje aktivitu subjektov konania. Na druhej strane korektné posúdenie relevancie tej-ktorej skutočnosti alebo dôkazného návrhu je úlohou a zodpovednosťou konajúceho súdu a klasifikáciu stranou tvrdenej skutočnosti alebo dôkazného návrhu ako irelevantných musí súd preskúmateľne odôvodniť, čomu sa v danej prejednávanej veci tak nestalo.

10. Vzhľadom na vyššie uvedené preto možno konštatovať, že pokiaľ dovolateľka namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, namietala tak dôvodne. Odôvodnenie rozhodnutia je v rozpore s obsahom spisového materiálu a jeho záver uvedený v odôvodnení je nejasný, vnútorne rozporný, bez uvedenia jasných dôvodov, na ktorých založil svoje rozhodnutie.

11. Na základe uvedeného, dovolanie matky maloletej je za takejto situácie dôvodné, pretože v ňom opodstatnene namietala, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby ako strana uskutočňovala jej patriace procesné práva v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f) CSP, je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť v napadnutej časti (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP), preto sa dovolací súd ďalšími námietkami dovolateľky (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) nezaoberal.

12. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.